

«Мамин синок»

Василь Стефаник

В суботу рано вибігла Михайлиха за поріг хати і заговорила до себе дзвінким голосом:

— Ба, не знав, де бахур подівси? Десь воно ландає, десь воно нишпорить по дворі, як курка. Ану, ци би ти єго вдержела у хаті? Зчесала бих бахура, та й нема.

За хвилю пішла до стодоли подивитися, чи коло Михайла нема бахура...

— Ото, в тебе також розум?? Не наженеш хлопця до хати, але коло себе тримаєш на студені. Ходи, Андрійку, до хати, та дам яблуко таке червоне, що аж!

— Не йди, дурний, бо мама бреше, мама хоче чесати, та й гулить тебе,— сказав і зареготався Михайло.

— Цес чоловік, бігме, вістарів розум! Таже дитина отут замерзне коло тебе. Не слухай, Андрійку, дєді, бо дєдя дурний, але ходи до хати, а я тебе зчешу та й дам булку та й яблуко. Ая!

— Коли ви не дасте.

— Ходи, ходи, бігме, дам.

Та й взяла за руку, та й повела до хати.

— Я тебе файно вімію, вічешу, а завтра підеш зо мнов до церкви. Мама таку файну сорочечку і поясок дасть. Всі будуть дивитиси та й муть казати: аді, який Андрійко красний!

— А яблуко дасте, ма?

— Дам, дам, багато.

— А булку?

— Та й булку...

— А до церкви озмете?

— Озму, озму...

— То чешіть.

І мама взяла мити голову Андрійкові. Цятки — води спадали поза ковнір, і Андрійко ледви витримував, аби не плакати.

— Тихонько, тихонько, мама так fajно віміє, віміє! Личко буде як папірчек, а волосе таке, як лен. Над усі хлопці будеш найкращий!

— Коли-бо кусає...

— Мама геть вічеше, нічо не буде кусати. Так легонько буде, що ей, де!

— А як вічешете та й дасте булку та й яблуко, то пустите надвір?

— А що ж, уберу тебе, та й підеш геть далеко, геть, геть...

— Добре, я піду до вуйниного Івана.

Мама Андрійка вимила, та й взяла на коліна, та й чесала.

— Ма, а коло деді є кіт, та й таких миший ловить та й душить.

— Бо миші зерно трубять та шкоду робля...

— Нащо шкоду?

— Аби не було що молотити та й молоти.

— А що ж вони їде?

— Таже зерно...

— Як?

— Е, з тобов не договорив би си... Треба, аби ті дедя увечір підстриг, бо, аді, яке патлате волосе.

— По-парубоцьки, ма?

— Аякже, таже ти у мене парубок.

— Та й видиш, що вже, а ти не хочеш ніколи давати чесатиси. Ану-ко подивиси в дзеркало, як, файно?

Андрійко виглядав як скупаний, волосся спадало маленькими білими нивками на чоло і шию. Очі були сині, а губи червоні. Мама дала йому яблуко і булку, він сховав у пазуху.

— Я хочу до вуйни.

— Уперед з'їж яблуко, та потім підеш, бо хлопці відоймуть.

— Я не покажу. Хочу до вуйни.

— То йди про мене.

Вбрала його в чобітки, в свою кожушинку, в татів капелюх та й пустила надвір.

— А дивиси, аби-с упав, а то буду бити...

Сіла в хаті шити.

— Не біси, такий мудрий, як старий. Не мав би си в кого вдати! Вікапаний Михайло. А зараз упоминаєси заплати за чесанє.

І мама всміхнулася і шила далі.

— Коби здоров ріс та чемний. Має три роки та й геть очинашу береси. Такий старогрецький, а такий пустєк, що хату догори ногами здоймає. Так не раз допече, що мус бити. Якби не бив, то нічо би з него не було.

Підняла голову, глянула у вікно.

— Це вже вполудне, а Михайло ще не входить полуднувати. А бахура нема. Десь, певне, чипить на снігу та й ме кашлати...

Вечором сидів Михайло на лаві та й держав на колінах Андрія. Вогонь палахкотів у печі і освітлював хату червоним світлом. Михайлиха сиділа перед печею та варила вечерю.

— Ти зійшов, старигане, на діточий розум, та лиши дитину в супокою, не підкидай ним, як гарбузом. Йди, Андрійку, до мами.

— Коли я не хочу.

— А ти чий — дєдів чи мамин? — питає Михайло.

— Дєдів...

— А кого меш бити?

— Маму.

— А ти, підвіяний, та я тобі яблука та булки даю, а ти мене бити!

— Дєдя тобі купить багато яблук, бо ти дєдів.

— Ой, ци ни пєс дєдя тобі купить? Ти би ніколи не видів нічо.

— Ану-ко покажи, як ти меш їхати у воську на коні?

Хлопець сів на поривач і брикає по хаті.

— Доста, доста, Андрійку, на тобі солімку та пінку з молока збирай.

Андрій опинився коло печі і збирав пінку.

— Мо, Андрі, а ти що купиш мамі?

— Червоні чоботи.

— А дєдиві?

— Дєдиві нічо не хочу.

— Файний синок мамин. Михайло взяв його знов на коліна.

— Ти як називаєшси?

— Андрій Косминка.

— А хто ти є?

— Луский радикал.

— Добре. А куди ти поїдеш?

— До Канади.

— На чим поїдеш?

— На такі шіфі, як хата, великі, таким морем широким, широким, геть, геть...

— А дєдю озмеш з собов?

— Озму дєдю, та й маму, та й Івана вуйниного, та й геть поїдемо...

— Йди, йди, не зіціруй хлопця та не бери на акзамент , бо ще всне без вечері.

— Але поміркуй, який бахур мудрий, геть все знає!